

Het archief van de Landbouwhogeschool te Wageningen:

- Rijkslandbouwschool, 1876 - 1904
- Rijks Hogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool, 1904 - 1918

M.E. de Ruiter

beheerder Centraal Oud Archief
en Historische Verzameling
van de Landbouwhogeschool

Wageningen, januari 1982

1-1-1982 01

INLEIDING

Geschiedenis van de onderwijsinrichtingen waaruit de Landbouwhogeschool is voortgekomen

In 1863 werd de wet tot regeling van het middelbaar onderwijs aangenomen. Artikel 19 van deze wet van 2 mei 1863 (Staatsblad nr. 50) luidt: 'Er is eene Rijkslandbouwschool, indien in de behoefte aan landbouwonderwijs niet op andere wijze wordt voorzien. Aan bijzondere landbouwscholen kan Rijkssubsidie worden verleend'. Het duurde echter nog tot 1876 voor tot oprichting van de *Rijkslandbouwschool* werd overgegaan.

Vooraf nadat verscheidene pogingen tot het oprichten en in stand houden van instellingen van middelbaar landbouwonderwijs van de zgn. tweede trap mislukt waren, werd van verschillende zijden bij de regering aangedrongen op het stichten van de in de wet voorgeschreven Rijkslandbouwschool*. Op de staatsbegroting voor 1876 werd inderdaad een post voor de vestiging van een Rijkslandbouwschool te Wageningen met daaraan verbonden landbouwproefstation opgevoerd. Nadat de begroting, met de voorgestelde post onder hoofdstuk 5, was vastgesteld, kon tot oprichting van genoemde school worden overgegaan. Daartoe werd de sinds 1869 bestaande gemeentelijke H.B.S., waaraan in 1873 een Landbouwschool was verbonden, in 1876 overgenomen door het rijk. Het gemeentebestuur gaf vier aan elkaar grenzende herenhuizen, behorende tot het zgn. Bassecour, en enige terreinen aan het rijk in gebruik (zie o.m. inventarisnummer 457). De huizen werden ingericht tot Rijkslandbouwschool en tevens tot woning van de directeur, een leraar-kostschoolhouder en een conciërge (zie ook inv.nr. 458). De lessen begonnen op 18 september 1876. De officiële opening vond plaats op 11 september 1877, toen de verbouwingen en de bouw van twee zijvleugels gereed waren gekomen. In dit gebouw (het 'Hoofdgebouw' aan het Salverdaplein) is tegenwoordig het grootste deel van het Bureau van de Landbouwhogeschool ondergebracht.

De Rijkslandbouwschool bestond uit drie afdelingen (zie ook bijlagen 1 en 2), namelijk:

- a. een afdeling A met 3-jarige cursus, aansluitend bij het lager onderwijs en bestemd om 'aan leerlingen, die later den practischen landbouw zullen uitoefenen, de kennis en ontwikkeling bij te brengen, die voor eene verstandelijke uitoefening van het landbouwbedrijf onmisbaar zijn' (K.B. van 23 juli 1884, Stbl. 181).

* Zie voor het begrip 'tweede trap' o.a. Poel, J.M.G. van der, Het landbouwonderwijs in Nederland tot 1918. Een beknopt bibliografisch vademecum, Wageningen, 1976, p. 91.

- b. een afdeling B met 2-jarige cursus, aansluitend op de 3-jarige H.B.S., bestemd voor hen die een meer wetenschappelijke opleiding verlangden.
 - c. een afdeling H.B.S. met 3-jarige cursus.
- Het Landbouwproefstation werd in 1892 een zelfstandige instelling.

Directeur van de Rijkslandbouwschool werd in 1876 C.J.M. Jongkindt Coninck (zie bijlage 3), terwijl D.J. Andreae, directeur van de opgeheven gemeentelijke H.B.S., belast werd met het bestuur van de afdeling H.B.S. De taken en bevoegdheden van de directeur, van de vergadering van leraren en van de leraren en de regeling van het onderwijs waren reeds vastgelegd in het reglement voor de Rijks hoogere burger- en landbouwscholen (K.B. van 30 augustus 1864, Stbl. 91). De indeling in drie afdelingen kwam hierin echter niet voor. Bij K.B. van 23 juli 1884 (Stbl. 181) werd het reglement voor de Rijkslandbouwschool vastgesteld, daar 'de ondervinding heeft aangetoond, dat [het reglement van 1864] niet geheel past voor de eigenaardige inrichting der Rijkslandbouwschool en dat deze behoefte heeft aan afzonderlijke bepalingen' (er was ook slechts één Rijkslandbouwschool). Hoewel in artikel 1 sprake is van drie afdelingen die geheel op zichzelf staan, geldt dit uitsluitend voor het onderwijs; er was één directeur met daarnaast een adjunct-directeur, die de directeur bijstond in de leiding van de afdeling H.B.S., en één lerarenvergadering.

In de loop van de jaren vonden enige reorganisaties van het onderwijs plaats, waardoor de Rijkslandbouwschool zeer gecompliceerd van structuur werd. Ook deed zich meer en meer de behoefte gevoelen aan een regeling van het tuinbouwonderwijs. Bij K.B. van 10 augustus 1896 (Stbl. 149) werd het reglement dan ook gewijzigd. Krachtens dit Koninklijk Besluit bestond de Rijkslandbouwschool uit de volgende vier afdelingen (zie ook bijlagen 1 en 2):

- a. een afdeling Landbouwschool met 2-jarige cursus, aansluitend op het uitgebreid lager onderwijs, met een 1-jarige voorbereidingsklasse en een 1-jarige vervolgklasse voor de Indische landbouw (de omgevormde afdeling A);
- b. een afdeling Hoogere Land- en Boschbouwschool met 2-jarige cursus, aansluitend op de H.B.S. met 5-jarige cursus of op de onder c. genoemde afdeling, en met een 2-jarige cursus voor Indische landbouw met een vervolgcursus voor de opleiding van technische ambtenaren bij het boswezen in Nederlands-Indië (de omgevormde afdeling B);
- c. een afdeling Hoogere Burgerschool met 4-jarige cursus;
- d. een afdeling Tuinbouwschool met 2-jarige cursus, aansluitend op het uitgebreid lager onderwijs, en met een 2-jarige vervolgcursus voor een meer wetenschappelijke opleiding.

Het hoogste orgaan van deze gereorganiseerde Rijkslandbouwschool was het college van directeuren, samengesteld uit de directeuren van de vier afdelingen. Eén van hen, in feite de directeur van de afdeling Hoogere Land- en Boschbouwschool, voerde de titel van hoofddirecteur. Iedere directeur was, onder verantwoordelijkheid van het college van directeuren, belast met het administratieve beheer van zijn afdeling. Ook kregen de afdelingen ieder haar eigen lerarenvergadering en eigen gebouw. Ze vormden echter in administratief opzicht één geheel.

Doordat de organisatie gecompliceerd bleef en doordat het onderwijs niet aan de behoefte voldeed, kwam in 1904 een nieuwe reorganisatie tot stand. Krachtens het K.B. van 3 augustus 1904 (Stbl. 203) werd de Hoogere Land- en Boschbouwschool gereorganiseerd, waarbij het onderwijs op hoger niveau werd gebracht (zie ook bijlagen 1 en 2). De naam werd gewijzigd in Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool. De overige drie afdelingen werden hiervan losgemaakt en verkregen bij K.B. van 10 augustus 1904 *volledige zelfstandigheid*. Hoewel 1 september 1904 werd aangewezen als aanvangstijdstip voor de reorganisatie, moesten de vier inrichtingen voor wat betreft de comptabele aangelegenheden van 1 september tot en met 31 december 1904 als één geheel beschouwd blijven worden (brief nummer 738, inv.nr. 140). Ook het reeds aanwezige personeel werd eerst per 1 januari 1905 opnieuw officieel benoemd.

De in 1904 opgerichte Rijkslandbouwschool werd in 1912 gesplitst, waarbij de Middelbare Landbouwschool in Groningen en de Middelbare Koloniale Landbouwschool in Deventer werden gevestigd. De Rijkstuinbouwschool werd in 1906 opgeheven.

Het bestuur van de Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool werd in 1904 opgedragen aan een directeur en een raad van bestuur, samengesteld uit ten hoogste twaalf door de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aan te wijzen leraren der school. De dagelijkse leiding was in handen van de directeur. Voor het eerst wordt in dit reglement melding gemaakt van het beheer van de archieven.

Bij K.B. van 28 oktober 1913 (Stbl. 400) verviel het bepaalde omtrent het maximaal aantal leden van de raad van bestuur.

In 1916 vond opnieuw een reorganisatie plaats en wel bij K.B. van 18 september 1916 (Stbl. 443). Het bestuur was nu opgedragen aan:

- a. een directeur, benoemd voor de duur van één schooljaar,
- b. een raad van leraren, die uit alle gewone en buitengewone leraren bestond en

c. een college van dagelijks bestuur, samengesteld uit de directeur en zes leden, door de raad uit de gewone leraren te benoemen.

Toegevoegd werd de functie van administrateur. Aan hem was de huishoudelijke en administratieve dienst opgedragen. Hij voerde het geldelijk beheer der school (voordien gevoerd door de directeur) en hij had de zorg voor de terreinen, gebouwen en meubelen voor algemeen gebruik bestemd. In het reglement treft men voor het eerst bepalingen aangaande tot de Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool behorende instituten aan. Dergelijke instituten waren ook al vóór 1916 opgericht.

Op 17 mei 1913 diende de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel een wetsontwerp tot regeling van het landbouw- en veeartsenijkundig hoger onderwijs in. Door omstandigheden werd dit ontwerp, na enige wijzigingen, als wet tot regeling van het hoger landbouw- en hoger veeartsenijkundig onderwijs eerst op 15 december 1917 (Stbl. 700) vastgesteld. Hierbij werd bepaald dat de Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool zou worden tot Landbouwhoogeschool. Deze wet trad op 9 maart 1918 (K.B. van 1 maart 1918, Stbl. 152) in werking.

Geschiedenis van het archief

De behandeling van de stukken was tot de reorganisatie van 1896 voornamelijk in handen van de directeur. Er werden een serie ingekomen stukken, een serie minuten van uitgaande stukken - geordend volgens het agendastelsel - en daarnaast dossiers betreffende verscheidene zaken en onderwerpen gevormd. Voorts werden enige registers aangelegd.

Na de reorganisatie van 1896 kwam er een archiefvormend orgaan bij: het college van directeuren. De ingekomen stukken, de minuten van uitgaande stukken en de registers van afschriften van dit college werden geordend naar afzender/geadresseerde (de verantwoordelijke minister, de inspecteur van het m.o. en overige). Hierbij moet worden opgemerkt, dat alleen de uitgaande stukken werden geregistreerd, echter niet in de nu nog aanwezige agenda's. Bij de vier afdelingen van de Rijkslandbouwschool werden deelarchieven gevormd, die bij de inventarisatie niet werden aangetroffen en zich elders zullen bevinden (zie echter inv.nr. 533).

Ook de reorganisaties van 1904 en 1916 (zie hierboven) hebben gevolgen gehad voor het archief:

- a. Er werd een serie ingekomen en minuten van uitgaande stukken van de raad van bestuur gevormd.
- b. Er ontstond één serie ingekomen en minuten van uitgaande stukken van de raad van leraren en van het college van dagelijks bestuur.

c. De vanaf 1876 bestaande series ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken van de directeur werden in 1916 voortgezet door de administrateur, doordat taken van de directeur op deze nieuwe functionaris overgingen. Daarnaast ontstond een soortgelijke serie stukken van de directeur (inv.nrs. 400-426).

Overigens werden gedurende de gehele periode 1876-1918 dossiers aangelegd en registers bijgehouden.

Niet alles is bewaard gebleven: er komen enige hiaten voor. Het is mogelijk dat er bescheiden verloren gingen tijdens de Tweede Wereldoorlog. In het gebouw waar het archief werd bewaard, waren gedurende enige tijd meer dan duizend man - voor de organisatie Todt werkend - ondergebracht. Voorts is bekend dat (een deel van?) het archief in 1943 tijdelijk werd opgeslagen in een steenfabriek in de omgeving. Vele bescheiden werden beschadigd als gevolg van het defect raken van een waterslang in februari 1939 (brief nummer 54 d.d. 7 februari 1939 van de administrateur aan het college van rector magnificus en assessoren). In de inventarisatieperiode werden twee registers van notulen (inv.nrs. 1 en 2), die enige jaren geleden door een documentatieafdeling van het ministerie van Landbouw en Visserij te Den Haag aan prof.dr. J.M.G. van der Poel ter hand werden gesteld, aan het archief toegevoegd.

Inventarisatie

Het archief zoals dit werd aangetroffen, bevond zich in een chaotische toestand. De bescheiden waren over twee depots verspreid en stonden ook binnen elk depot niet geheel bijeen. Ook de reeds eerder genoemde gecompliceerde organisatie weerspiegelt zich uiteraard in het archief. De series werden waar nodig hersteld. Stukken die in ordners en portefeuilles waren opgeborgen, werden daaruit verwijderd, waarbij omvangrijke pakken gesplitst werden in beter hanteerbare omslagen.

Bij de archiefbescheiden die buiten de series vallen, kon geen bepaalde orde ten opzichte van elkaar ontdekt worden. Gekozen is voor een indeling in afdelingen 'Algemeen' en 'Bijzonder'. Hierbij moet worden opgemerkt dat verscheidene archiefbestanddelen onder 'Bijzonder' oorspronkelijk hebben behoord bij de series ingekomen en minuten van uitgegane stukken. Ze zijn bij de archiefvorming, hetzij direkt, hetzij later, van die series afgescheiden. Een gedeelte van zoëven genoemde archiefbestanddelen bevatte onderwerpen van uiteenlopende aard. Deze oude orde werd niet gehandhaafd; de stukken werden meer logisch ingedeeld bij de rubrieken onder de afdeling 'Bijzonder'.

De cesuren zoals die in deze inventaris bij de series ingekomen en minuten van uitgaande stukken voorkomen, zijn dezelfde als die welke bij de inventarisatie werden aangetroffen. Bij inv.nr. 261 is de cesuur echter bij brief nummer 150 gelegd overeenkomstig de agenda onder inv.nr. 280. Stukken die destijds ten behoeve van het in 1933 opgezette Historisch Archief (thans Historische Verzameling) uit laatstgenoemde series werden gelicht, werden weer door de inventarisator ingevoegd.

Stukken van examencommissies, het Sloetfonds, het Staringfonds en de Tuinbouwschool zijn geplaatst onder de afdeling 'Gedeponeerde archieven'. Het aantal stukken van de Tuinbouwschool is zeer gering. Zij behoren bij het archief van de in 1906 opgeheven Rijkstuinbouwschool dat zich waarschijnlijk in het Algemeen Rijksarchief te Den Haag bevindt. Met betrekking tot dit archief wordt in een brief van het ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel aan de directeur van de Rijks Hogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool namelijk opgemerkt: 'U gelieve het archief dier school te zenden aan de Directie van den Landbouw' (brief nummer 584, inv.nr. 149). Archiefbescheiden van het in 1906 als onderdeel van de Rijks Hogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool opgerichte Instituut voor Phytopathologie werden niet in deze inventaris opgenomen en zullen later worden beschreven.

Behalve een geringe hoeveelheid dubletten, stukken betreffende excursies van leerlingen en financiële bescheiden van examencommissies werden geen voor vernietiging in aanmerking komende bescheiden vernietigd, doordat de inventarisatie bekort moest worden in verband met bezuinigingsmaatregelen.

Vooraf aanvankelijk werd de inventarisatie begeleid door een commissie bestaande uit de heren J. Delfos, hoofdregistrator Buitendienst van de centrale afdeling Post- en Archiefzaken van het ministerie van Landbouw en Visserij, B.H.Th. van der Heijden, hoofd van de afdeling Post- en Archiefzaken van het Bureau van de Landbouwhogeschool, en drs. J. Hofman, hoofd van de afdeling Inventarisatie van het Rijksarchief in Gelderland.

Enige aanvullende praktische wenken

De notulen en verslagen verschaffen veel gegevens. Als men uit deze en uit de archiefbescheiden onder de afdeling 'Bijzonder' niet voldoende gegevens heeft verkregen, moeten de series ingekomen en minuten van uitgane stukken worden geraadpleegd. De twee omvangrijke series onder

inv.nrs. 13-196 en 198-261, die als zodanig werden aangetroffen, bevatten veel onbelangrijke stukken, vooral vanaf 1916 toen de functie van administrateur ontstond. De agenda's onder inv.nrs. 262-280 vormen hierop de enige ingang. Helaas ontbreken er enkele. Alleen in de agenda's onder inv.nrs. 262-271 zijn destijds verwijzingen en aantekeningen betreffende de afdoening der stukken gemaakt. Zoals reeds eerder - onder 'Inventarisatie' - is opgemerkt, treft men onder de afdeling 'Bijzonder' archiefbescheiden aan die oorspronkelijk tot de ingekomen en minuten van uitgaande stukken hebben behoord.

In verband met inv.nr. 435 moet opgemerkt worden dat nog meerdere personeelsgegevens aanwezig zijn bij de Landbouwhogeschool.

De meeste gegevens uit inv.nrs. 472-475 betreffende leerlingen en toehoorders zijn verwerkt in inv.nrs. 470-471. Gegevens betreffende HBS-leerlingen zijn echter uitsluitend in inv.nrs. 472-475 opgenomen.

Meerdere stukken van examencommissies, Sloet- en Staringfonds kunnen aangetroffen worden bij de ingekomen en minuten van uitgegane stukken.

Gegevens over de Rijkslandbouwschool en Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool zijn ook te vinden bij de IIdede afdeling van het Algemeen Rijksarchief te Den Haag (o.m. in het archief van de inspecteur van het middelbaar onderwijs en in het archief van de Directie Landbouwonderwijs), in Staatsbladen en in Staatscouranten (o.m. programma's van onderwijs).

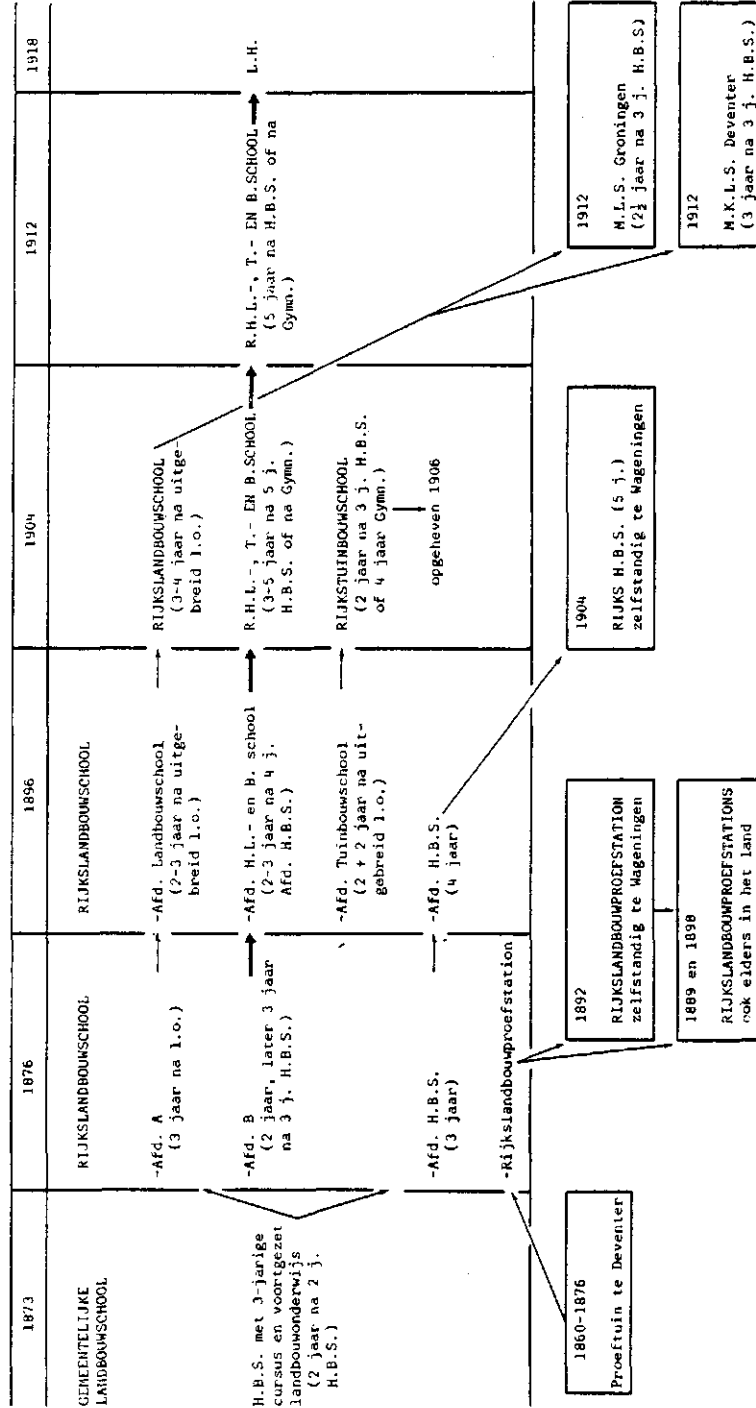
Wageningen, januari 1982

M.E. de Ruiter

LITERATUUR

- (Hoek, P. van), *De Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool te Wageningen*, 's-Gravenhage, 1905.
- Poel, J.M.G. van der, *Het landbouwonderwijs in Nederland tot 1918. Een beknopt bibliografisch vademecum*, Wageningen, 1976.
- Roessingh, H.K., Schets van het ontstaan van de Landbouwhogeschool te Wageningen. Van gemeentelijke Landbouwschool in 1873 tot Landbouwhogeschool in 1918; *Bijdragen en Mededelingen van 'Gelre' LXVIII* (1974/1975), pp. 173-194.

SCHEMA VAN DE ONTWIKKELING VAN DE WAGENINGSE ONDERWIJSINRICHTINGEN, 1873-1918

Uit: Roessingh, H.K., Schets van het ontstaan van de Landbouwhogeschool te Wageningen. Van gemeentelijke landbouw school in 1873 tot Landbouwhogeschool in 1918, Bijdragen en Mededelingen van 'Gesre' LXVIII (1974/1975), p. 191.

organisatieschema (functionarissen en organen zoals ze in de reglementen voortkomen)

Rijkslandbouwschool (1876/1904)		Rijks Hogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool (1904/1918)	
1876 (K.B. van 30 aug. 1864, Stbl. nr.91)	1884 (K.B. van 23 juli, Stbl. nr.181)	1896 (K.B. van 10 augustus, Stbl. nr.149)	1904 (K.B. van 3 augustus, Stbl. nr.203)
(waarnemend) directeur	(waarnemend) directeur	gehele school college van directeuren	(waarnemend) directeur
leraren	adjunct directeur	(waarnemend) hoofd- directeur	raad van bestuur
vergadering der leraren	leraren	bibliothecharis	raad van leraren
	vergadering der leraren	per afdeling (waarnemend) directeur	voorzitter van de raad van bestuur
	bibliothecharis	leraren	leraren
		vergadering der leraren	college van dagelijks bestuur
			(onder-) voorzitter van het college van dagelijks bestuur
			bibliothecharis
			(waarnemend) administrateur
			<u>Instituten</u>
<u>drie afdelingen:</u>	<u>drie afdelingen:</u>	<u>vier afdelingen:</u>	
- A	- A	- Landbouwschool	
- B	- B	- Hogere Land- en Boschbouwschool	
- H.B.S.	- H.B.S.	- Tuinbouwschool	
		- H.B.S.	

LIJST VAN DIRECTEUREN

Rijkslandbouwschool, 1876 - 1896

C.J.M. Jongkindt Coninck, 1 juli 1876 - 16 augustus 1885¹⁾

L. Broekema, 1 november 1885 - 6 september 1896²⁾

Rijkslandbouwschool (gereorganiseerd), 1896 - 1904

L. Broekema, 7 september 1896 - 31 december 1904 (directeur van de afdeling Hoogere Land- en Boschbouwschool en hoofddirecteur van de Rijkslandbouwschool³⁾).

Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool, 1904 - 1918

L. Broekema, 1 januari 1905 - 18 september 1916⁴⁾

Dr. A.H. Berkhout, schooljaar 1916 - 1917⁵⁾

J.H. Aberson, schooljaar 1917 - 1918⁶⁾

1. a. Benoeming bij K.B. van 3 april 1876 nr. 29 (Ned. Staatscourant d.d. 4 april 1876 nr. 80).
- b. Overleden op 16 augustus 1885.
2. a. Benoeming bij K.B. van 17 oktober 1885 nr. 14 (archieff LH 1876-1918, inv.nr. 435).
- b. Ontslag bij K.B. van 1 september 1896 nr. 8 (archieff LH 1876-1918, inv.nr. 435).
3. a. Benoeming bij hetzelfde K.B. als onder 2b.
- b. Ontslag bij K.B. van 31 december 1904 nr. 76 (archieff afdeling P.Z. van het Bureau van de LH).
4. a. Benoeming bij hetzelfde K.B. als onder 3b.
- b. Ontslag bij K.B. van 15 september 1916 nr. 46 (Ned. Staatscourant d.d. 19 september 1916 nr. 220).
5. Benoeming bij hetzelfde K.B. als onder 4b.
6. a. Benoeming bij K.B. van 9 augustus 1917 nr. 7 (Ned. Staatscourant d.d. 15 augustus 1917 nr. 190).
- b. Ontslag bij K.B. van 5 maart 1918 nr. 32 m.i.v. 9 maart 1918 (archieff afdeling P.Z. van het Bureau van de LH).

LIJST VAN IN DE INVENTARIS VOORKOMENDE
AFKORTINGEN

R.L.S. : Rijkslandbouwschool

H.L. en B.school : Hoogere Land- en Boschbouwschool

R.H.L.T. en B.school : Rijks Hoogere Land-, Tuin- en
Boschbouwschool

L.H. : Landbouwhogeschool

z.d. : zonder datum

z.j. : zonder jaartal

INVENTARIS

I. ALGEMEEN

A. Notulen

Rijkslandbouwschool, 1876 - 1896

- 1 - 2. Registers van notulen van vergaderingen van leraren, 1876 december - 1896 februari. 2 delen.

1. 1876 december - 1885 januari
2. 1885 februari - 1896 februari

Rijkslandbouwschool (gereorganiseerd), 1896 - 1904

3. Register van notulen van vergaderingen van het College van Directeuren, 1896 september - 1903 juni en, inliggend, van de vergaderingen van dit college met de inspecteur van het middelbaar onderwijs d.d. 26 april, 4 september en 24 oktober 1901. 1 deel.
4. Register van notulen van vergaderingen van leraren van de Hoogere Land- en Boschbouwschool, 1896 oktober - 1904 juli en, vanaf pag. 128, van de notulen van vergaderingen van de Raad van Bestuur van de Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool, 1904 augustus - 1909 december 14. 1 deel.

N.B. Voor de alfabetische trefwoorden- en persoonsnaamindex zie inv.nr. 9.

Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool, 1904 - 1918

- 5 - 8. Registers van notulen van vergaderingen van de Raad van Bestuur, 1909 december 22 - 1916. 4 delen.

N.B. Voor de notulen van 1904 augustus - 1909 december 14 zie inv.nr. 4.

5. 1909 december 22 - 1912 november 4
6. 1912 november 6 - 1914 juli 7
7. 1914 juli 11 - 1916 juni 16
8. 1916 juni 28 - 1916 juli 29

9. Alfabetische trefwoorden- en persoonsnaamindex op de notulen van vergaderingen van leraren van de Hoogere Land- en Boschbouwschool en van vergaderingen van de Raad van Bestuur van de Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool, met voorin klapper op deze index, 1896 september - [1914 juni 12]. 1 deel.

N.B. De Romeinse cijfers I t/m III in deze index verwijzen naar resp. inv.nr. 4, 5 of 6.

10. Register van notulen van vergaderingen van de Raad van Leraren, 1916 oktober - 1918. 1 deel.
11. Notulen van de vergadering van voorzitter en secretaris van de Raad van Leraren met alle studenten, 1918 februari 11. 1 stuk.

12. Register van notulen van vergaderingen van het College van Dagelijks Bestuur, 1916 - 1918. 1 deel.

B. Ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken

- 13-196. Stukken, ingekomen bij de directeur van de R.L.S., 1876-1896, bij de hoofd-directeur van de R.L.S., tevens directeur van de H.L. en B. school, 1896-1904, bij de directeur van de R.H.L.T. en B. school, 1904-1916 en bij de administrateur van de R.H.L.T. en B. school, 1916-1917; met hiaten. 184 pakken.

N.B. De hierna volgende maandaanduidingen zijn globaal.

13.	1876	april-december	(nrs. 6 - 307)
14.	1877	januari-augustus	(nrs. 1 - 997)
15.		augustus-december	(nrs. 1001 - 1688)
16.	1878	januari-mei	(nrs. 1 - 650)
17.		mei-juli	(nrs. 651 - 897)
18.		juli-september	(nrs. 900 - 1196)
19.		september-december	(nrs. 1204 - 1712)
20.	1879	januari-maart	(nrs. 1 - 299)
21.		maart-april	(nrs. 300 - 599)
22.		april-juni	(nrs. 601 - 898)
23.		juni-augustus	(nrs. 901 - 1200)
24.		augustus-oktober	(nrs. 1201 - 1598)
25.		oktober-december	(nrs. 1600 - 1887)
26.	1880	januari-maart	(nrs. 1 - 495)
27.		maart-mei	(nrs. 503 - 1050)
28.		mei-juni	(nrs. 1051 - 1350)
29.		juli-augustus	(nrs. 1355 - 1599)
30.		augustus-oktober	(nrs. 1600 - 1899)
31.		oktober-december	(nrs. 1900 - 2282)
32.	1881	januari-december	(nrs. 22 - 2648)
33.	1882	januari-april	(nrs. 1 - 399)
34.		maart-mei	(nrs. 400 - 699)
35.		mei-juni	(nrs. 700 - 997)
36.		juni-september	(nrs. 1000 - 1498)
37.		september-november	(nrs. 1500 - 2000)
38.		november-december	(nrs. 2001 - 2169)
39.	1883	januari-maart	(nrs. 1 - 497)
40.		maart-juni	(nrs. 502 - 998)
41.		juni-augustus	(nrs. 1000 - 1449)
42.		augustus-december	(nrs. 1506 - 2060)
43.	1884	januari-februari	(nrs. 1 - 199)
44.		februari-april	(nrs. 200 - 499)
45.		april-juli	(nrs. 500 - 954)
46.		juli-september	(nrs. 955 - 1199)
47.		september-december	(nrs. 1201 - 1635)
48.	1885	januari-juni	(nrs. 56 - 952)
N.B. Nrs. 953 - 1399 ontbreken.			
49.		augustus-december	(nrs. 1275, 1400 - 1663)
50.	1885-1886	stukken betreffende het "landbouwverslag".	
N.B. Zie ook inv. nr. 505.			
51.	1886	januari-april	(nrs. 1 - 500)
52.		maart-juni	(nrs. 501 - 899)
53.		juni-september	(nrs. 900 - 1200)
54.		juni-november	(nrs. 1201 - 1500)

55.		november-december	(nrs. 1501 - 1635)
56.	1887	januari-februari	(nrs. 1 - 199)
57.		februari-maart	(nrs. 201 - 500)
58.		maart-juni	(nrs. 505 - 999)
59.		juni-juli	(nrs. 1001 - 1199)
60.		augustus-oktober	(nrs. 1200 - 1499)
61.		oktober-december	(nrs. 1500 - 1852)
62.	1888	januari	(nrs. 1 - 199)
63.		januari-april	(nrs. 200 - 499)
64.		april-mei	(nrs. 500 - 698)
65.		mei-juli	(nrs. 700 - 1000)
66.		juli-september	(nrs. 1001 - 1299)
67.		september-december	(nrs. 1302 - 1684)
68.	1889	januari-februari	(nrs. 1 - 199)
69.		februari-april	(nrs. 200 - 499)
70.		april-mei	(nrs. 500 - 698)
71.		mei-juli	(nrs. 700 - 1000)
72.		juli-oktober	(nrs. 1003 - 1444)
73.		oktober-december	(nrs. 1450 - 1891)
74.	1890	januari	(nrs. 1 - 198)
75.		januari-februari	(nrs. 200 - 498)
76.		maart-mei	(nrs. 500 - 699)
77.		mei-juli	(nrs. 700 - 999)
78.		juli-oktober	(nrs. 1001 - 1400)
79.		oktober-december	(nrs. 1401 - 1686)
80.	1891	januari-april	(nrs. 1 - 446)
81.		april-juli	(nrs. 447 - 899)
82.		juli-september	(nrs. 902 - 1299)
83.		september-december	(nrs. 1301 - 1746)
84.	1892	januari-maart	(nrs. 1 - 399)
85.		maart-mei	(nrs. 400 - 800)
86.		mei-juli	(nrs. 803 - 1099)
87.		juli-september	(nrs. 1100 - 1400)
88.		september-december	(nrs. 1401 - 1844)
89.	1893	januari-maart	(nrs. 1 - 399)
90.		maart-juni	(nrs. 400 - 699)
91.		juni-juli	(nrs. 701 - 949)
92.		juli-september	(nrs. 950 - 1199)
93.		september-oktober	(nrs. 1200 - 1298)
94.		oktober-december	(nrs. 1300 - 1579)
95.	1894	januari-maart	(nrs. 1 - 299)
96.		maart-mei	(nrs. 300 - 594)
97.		mei-juli	(nrs. 601 - 799)
98.		juli-september	(nrs. 800 - 1049)
99.		september-december	(nrs. 1050 - 1313)
100.	1895	januari-april	(nrs. 1 - 350)
101.		maart-juni	(nrs. 351 - 700)
102.		juni-augustus	(nrs. 701 - 1000)
103.		augustus-september	(nrs. 1001 - 1100)
104.		september-december	(nrs. 1101 - 1431)
105.	1896	januari-februari	(nrs. 1 - 199)

106.		februari-april	(nrs. 201 - 399)
107.		april-juni	(nrs. 400 - 699)
108.		juni-juli	(nrs. 702 - 799)
109.		juli-oktober	(nrs. 800 - 1098)
110.	1897	januari-februari	(nrs. 1 - 199)
		N.B. Nrs. 200-499 ontbreken.	
111.		mei-juli	(nrs. 500 - 799)
112.		juli-augustus	(nrs. 801 - 1149)
113.		augustus-december	(nrs. 1150 - 1443)
114.	1898	januari-maart	(nrs. 1 - 298)
115.		maart-juni	(nrs. 300 - 699)
116.		juni-oktober	(nrs. 700 - 1000)
117.		oktober-december	(nrs. 1001 - 1290)
118.	1899	januari-april	(nrs. 1 - 279)
119.		april-juli	(nrs. 280 - 600)
120.		juli-augustus	(nrs. 601 - 799)
121.		augustus-december	(nrs. 800 - 1069)
122.		januari-maart	(nrs. 1 - 350)
123.		februari-juni	(nrs. 351 - 850)
124.		juni-oktober	(nrs. 851 - 1198)
125.		oktober-december	(nrs. 1200 - 1549)
126.	1901	januari-april	(nrs. 1 - 349)
127.		april-juli	(nrs. 350 - 699)
128.		augustus-oktober	(nrs. 700 - 938)
129.		oktober-december	(nrs. 940 - 1190)
130.	1902	januari-maart	(nrs. 1 - 199)
131.		februari-juni	(nrs. 200 - 499)
132.		juni-oktober	(nrs. 500 - 799)
133.		oktober-december	(nrs. 800 - 1123)
134.	1903	januari-februari	(nrs. 1 - 199)
135.		februari-juni	(nrs. 200 - 598)
136.		juni-september	(nrs. 600 - 949)
137.		september-december	(nrs. 950 - 1259)
138.	1904	januari-april	(nrs. 1 - 369)
139.		april-augustus	(nrs. 370 - 697)
140.		augustus-september	(nrs. 700 - 799)
141.		september-december	(nrs. 800 - 1181)
142.	1905	januari-februari	(nrs. 1 - 149)
143.		februari-mei	(nrs. 150 - 399)
144.		mei-juli	(nrs. 400 - 900)
145.		juni-september	(nrs. 901 - 1099)
146.		september-december	(nrs. 1100 - 1307)
147.	1906	januari-mei	(nrs. 1 - 289)
148.		mei-augustus	(nrs. 290 - 499)
149.		augustus-december	(nrs. 500 - 771)
150.	1907	januari-maart	(nrs. 1 - 198)
151.		maart-juli	(nrs. 200 - 499)
152.		juli-september	(nrs. 500 - 749)
153.		oktober-december	(nrs. 750 - 995)
154.	1908	januari-april	(nrs. 1 - 199)
155.		april-augustus	(nrs. 200 - 529)
156.		juli-augustus	(nrs. 530 - 649)
157.		september-december	(nrs. 709 - 992)
158.	1909	januari-april	(nrs. 1 - 249)

159.		april-juli	(nrs. 250 - 499)
160.		juli-augustus	(nrs. 500 - 775)
161.		augustus-september	(nrs. 776 - 949)
162.		oktober-december	(nrs. 989 - 1240)
163.	1910	januari-april	(nrs. 1 - 249)
164.		april-juli	(nrs. 250 - 500)
165.		juli-september	(nrs. 502 - 749)
166.		september-december	(nrs. 750 - 1004)
167.	1911	januari-april	(nrs. 1 - 249)
		N.B. Nrs. 250-598 ontbreken	
168.		juli	(nrs. 599 - 699)
169.		juli-september	(nrs. 700 - 1049)
170.		september-december	(nrs. 1050 - 1267)
171.	1912	januari-maart	(nrs. 1 - 199)
172.		maart-juli	(nrs. 200 - 499)
173.		juli-september	(nrs. 500 - 699)
174.		september-oktober	(nrs. 700 - 843)
175.		november-december	(nrs. 847 - 1027)
176.	1913	januari-februari	(nrs. 1 - 155)
177.		februari-april	(nrs. 156 - 300)
178.		april-juni	(nrs. 301 - 499)
179.		juni-juli	(nrs. 500 - 599)
180.		juli-september	(nrs. 600 - 799)
181.		september-oktober	(nrs. 800 - 1003)
182.		oktober-december	(nrs. 1004 - 1114)
183.	1914	januari	(nrs. 1 - 83)
		N.B. Nrs. 84-273 ontbreken	
184.		april-juni	(nrs. 274 - 500)
185.		juni-juli	(nrs. 501 - 622)
186.		juli-september	(nrs. 623 - 903)
187.		oktober-december	(nrs. 904 - 1159)
188.	1915	januari-juni	(nrs. 251 - 410)
		N.B. Nrs. 1-250 ontbreken.	
189.		mei-september	(nrs. 414 - 842)
190.		oktober-december	(nrs. 843 - 1053)
191.	1916	januari-april	(nrs. 1 - 251)
192.		april-juli	(nrs. 252 - 498)
193.		juli-september	(nrs. 500 - 709)
194.		september-december	(nrs. 726 - 865)
195.	1917	januari-mei	(nrs. 1 - 699)
196.		juni-december	(nrs. 700 - 1054)
		N.B. Stukken uit 1918 ontbreken.	

197. Stukken, ingekomen bij de directeur van de R.H.L.T. en B. school, 1908, 1910 en 1914. 1 omslag.

N.B. Het betreft hier een gering aantal stukken, die niet in de agenda's geregistreerd zijn en buiten de serie onder inv. nrs. 13-196 werden aangetroffen.

198-261. Minuten van stukken, uitgegaan van de directeur van de R.L.S., 1876-1896, van de hoofddirecteur van de R.L.S., tevens directeur van de H.L. en B. school, 1896-1904, van de directeur van de R.H.L.T. en B. school, 1904-1916 en van de administrateur van de R.H.L.T. en B. school, 1916-1918. 64 pakken.

198.	1876	april-december	(nrs. 1 - 250)
199.	1877	januari-december	(nrs. 1 - 1759)
200.	1878	januari-december	(nrs. 1 - 1711)
201.	1879	januari-december	(nrs. 1 - 1872)
202.	1880	januari-december	(nrs. 1 - 2261)
203.	1881	januari-juli	(nrs. 1 - 1075)
204.		juli-december	(nrs. 1076 - 1801)
205.	1882	januari-juli	(nrs. 1 - 1000)
206.		juli-december	(nrs. 1001 - 1695)
207.	1883	januari-juni	(nrs. 1 - 1000)
208.		juni-december	(nrs. 1001 - 1781)
209.	1884	januari-mei	(nrs. 1 - 650)
210.		mei-december	(nrs. 651 - 1340)
211.	1885	januari-juni	(nrs. 1 - 650)
212.		juni-december	(nrs. 651 - 1321)
213.	1886	januari-juli	(nrs. 1 - 600)
214.		juli-december	(nrs. 601 - 1216)
215.	1887	januari-juni	(nrs. 1 - 675)
216.		juni-december	(nrs. 679 - 1358)
217.	1888	januari-juni	(nrs. 1 - 600)
218.		juni-december	(nrs. 601 - 1444)
219.	1889	januari-juli	(nrs. 1 - 749)
220.		juli-december	(nrs. 751 - 1598)
221.	1890	januari-juni	(nrs. 1 - 801)
222.		juni-december	(nrs. 802 - 1544)
223.	1891	januari-juli	(nrs. 1 - 1000)
224.		juli-december	(nrs. 1001 - 1615)
225.	1892	januari-augustus	(nrs. 1 - 900)
226.		augustus-december	(nrs. 901 - 1732)
227.	1893	januari-december	(nrs. 1 - 1367)
228.	1894	januari-december	(nrs. 1 - 1312)
229.	1895	januari-september	(nrs. 1 - 904)
230.		september-december	(nrs. 905 - 1252)
231.	1896	januari-december	(nrs. 1 - 1331)
232.	1897	januari-december	(nrs. 1 - 1481)
233.	1898	januari-december	(nrs. 1 - 1323)
234.	1899	januari-december	(nrs. 1 - 1373)
235.	1900	januari-mei	(nrs. 1 - 656)
236.		juni-december	(nrs. 657 - 1435)
237.	1901	januari-mei	(nrs. 1 - 606)
238.		juni-december	(nrs. 611 - 1473)
239.	1902	januari-december	(nrs. 1 - 1604)
240.	1903	januari-december	(nrs. 1 - 1579)
241.	1904	januari-mei	(nrs. 1 - 657)
242.		juni-december	(nrs. 658 - 1430)
243.	1905	januari-december	(nrs. 1 - 1300)
244.	1906	januari-december	(nrs. 1 - 1365)
245.	1907	januari-december	(nrs. 1 - 1305)
246.	1908	januari-december	(nrs. 1 - 1281)
247.	1909	januari-december	(nrs. 1 - 1311)
248.	1910	januari-juli	(nrs. 1 - 594)
249.		juli-december	(nrs. 596 - 1310)

250	1911	januari-april	(nrs. 1 - 315)
251.		mei-december	(nrs. 315a - 1421)
252.	1912	januari-juni	(nrs. 1 - 668)
253.		juli-december	(nrs. 668a - 1431)
254.	1913	januari-juni	(nrs. 1 - 644)
255.		juni-december	(nrs. 649 - 1504)
256.	1914	januari-februari	(nrs. 1 - 234)
257.		maart-december	(nrs. 240 - 1310)
258.	1915	januari-december	(nrs. 1 - 1797)
259.	1916	januari-december	(nrs. 1 - 1128)
260.	1917	januari-december	(nrs. 1 - 1021)
261.	1918	januari-maart	(nrs. 1 - 150)

262-280. Agenda's van stukken, ingekomen bij en uitgegaan van de directeur van de R.L.S., 1876-1896, de hoofddirecteur van de R.L.S., tevens directeur van de H.L. en B. school, 1896-1904, de directeur van de R.H.L.T. en B. school, 1904-1916 en de administrateur van de R.H.L.T. en B. school, 1916-1918; met hiaten. 19 delen.

N.B. 1. Per 1 januari begint de nummering van de ingekomen en van de minuten van uitgaande stukken opnieuw.

2. I. = ingekomen, U. = uitgegaan.

262.	1877-1878	I. 806 - 407 (juli-maart)	U. 817 - 432 (juli-maart)
263.	1878-1879	I. 1577 - 1069 (november-juli)	U. 1590 - 1018 (december-juli)
264.	1879-1880	I. 1070 - 424 (juli-maart)	U. 1032 - 375 (juli-maart)
265.	1880-1881	I. 1649 - 599 (september-februari)	U. 1595 - 190 (augustus-februari)
266.	1881	I. 600 - 1838 (februari-augustus)	U. 195 - 1232 (februari-augustus)
267.	1881-1882	I. 1839 - 1124 (augustus-juli)	U. 1265 - 967 (augustus-juli)
268.	1882-1883	I. 1138 - 980 (juli-juni)	U. 1225 - 946 (juli-juni)
269.	1883-1884	I. 981 - 938 (juni-juli)	U. 948 - 930 (juni-juli)
270.	1884-1885	I. 939 - 1193 (juli-juli)	U. 930 - 1020 (juli-juli)
271.	1892-1894	I. 1686 - 810 (november-juli)	U. 1614 - 760 (november-juli)
272.	1894-1896	I. 811 - 523 (juli-mei)	U. 767 - 498 (juli-mei)
273.	1898-1900	I. 429 - 920 (april-juli)	U. 467 - 964 (mei-augustus)
274.	1900-1902	I. 921 - 163 (juli-februari)	U. 966 - 282 (augustus-maart)
275.	1902-1903	I. 164 - 1120 (februari-november)	U. 268 - 1290 (maart-november)
276.	1903-1905	I. 1121 - 1233 (november-november)	U. 1298 - 1183 (november-november)
277.	1905-1910	I. 1234 - 760 (november-september)	U. 1185 - 1009 (december-oktober)
278.	1910-1914	I. 761 - 1159 (september-december)	U. 1011 - 1310 (oktober-december)
279.	1915-1916	I. 1 - 865 (januari-december)	U. 22 - 1131 (januari-december)
280.	1917-1918	I. en U. 10-150 (januari-maart 23).	

- 281-282. Ingekomen stukken van de verantwoordelijke minister, ontvangen bij het (aanvankelijk voorlopig) College van Directeuren van de R.L.S., 1896 juni - 1903 augustus. 2 omslagen.
281. 1896 juni - 1898
282. 1899 - 1903 augustus
- 283-284. Minuten van uitgaande brieven aan de verantwoordelijke minister, opgemaakt door het (aanvankelijk voorlopig) College van Directeuren van de R.L.S., 1896 februari - 1903 november. 2 omslagen.
N.B. Zie ook inv. nrs. 285-286.
283. 1896 februari - 1898
284. 1899 - 1903 november.
- 285-286. Registers houdende afschriften van uitgaande brieven aan de verantwoordelijke minister, opgemaakt door het (aanvankelijk voorlopig) College van Directeuren van de R.L.S., 1896 (z. d.), april - 1901 maart. 2 delen.
N.B. 1. Zie ook inv. nrs. 283-284.
2. Niet alle minuten uit de aangegeven jaren zijn afgeschreven.
285. 1896 (z. d.), april - 1900 februari
286. 1900 april - 1901 maart.
287. Ingekomen stukken van de inspecteur van het m.o., belast met het toezicht op de landbouwscholen, ontvangen bij het (aanvankelijk voorlopig) College van Directeuren van de R.L.S., 1894 maart - 1904 januari. 1 pak.
N.B. Zie ook inv. nr. 288.
288. Register houdende afschriften van ingekomen brieven van de inspecteur van het m.o., belast met het toezicht op de landbouwscholen, ontvangen bij het (aanvankelijk voorlopig) College van Directeuren van de R.L.S., 1896 februari - 1900 september en z. j. 1 deel.
N.B. Zie ook inv. nr. 287.

289. Minuten van uitgaande brieven aan de inspecteur van het m.o. belast met het toezicht op de landbouwscholen, opgemaakt door het (aanvankelijk voorlopig) College van Directeuren van de R.L.S., 1896 april - 1903 februari. 1 pak.
N.B. Zie ook inv. nrs. 290-292.
- 290-291. Registers houdende afschriften van uitgegane brieven van het (aanvankelijk voorlopig) College van Directeuren van de R.L.S. aan de inspecteur van het m.o., belast met het toezicht op de landbouwscholen, 1896 april - 1901 maart. 2 delen.
N.B. 1. Zie ook inv. nr. 289.
2. Niet alle minuten uit de aangegeven jaren zijn afgeschreven.
290. 1896 april - 1900 juli 5.
291. 1900 juli 19 - 1901 maart.
292. Register houdende een ontwerpreglement voor de R.L.S., z. j. en afschriften van brieven betreffende de Tuinbouwschool, uitgegaan van het voorlopig College van Directeuren van de R.L.S., 1896 april. 1 deel.
N.B. Het betreft hier een zeer gering aantal stukken, die deels tevens voorkomen in inv. nrs. 289 en 290.
293. Minuten van uitgaande brieven van het College van Directeuren van de R.L.S., 1902-1903 en z. d. 1 omslag.
- 294-366. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken van de Raad van Bestuur van de R.H.L.T. en B. school, 1904-1916 september. 73 omslagen.
N.B. Voor agenda's zie inv. nrs. 398-399.
294.	1904		321.	1912	nrs.	1 - 60
295.	1905	nrs.	322.		nrs.	61 - 120
296.		nrs.	323.		nrs.	121 - 150
297.		nrs.	324.		nrs.	151 - 190
298.		nrs.	325.		nrs.	191 - 227
299.		nrs.	326.	1913	nrs.	1 - 40
300.	1906	nrs.	327.		nrs.	41 - 80
301.		nrs.	328.		nrs.	81 - 120
302.		nrs.	329.		nrs.	121 - 170
303.		nrs.	330.		nrs.	171 - 220
304.	1907	nrs.	331.		nrs.	221 - 250
305.		nrs.	332.		nrs.	251 - 290
306.	1908	nrs.	333.		nrs.	291 - 340
307.		nrs.	334.		nrs.	341 - 400
308.		nrs.	335.		nrs.	401 - 458
309.	1909	nrs.	336.	1914	nrs.	1 - 60
310.		nrs.	337.		nrs.	61 - 80a
311.		nrs.	338.		nrs.	83 - 140
312.		nrs.	339.		nrs.	141 - 190
313.	1910	nrs.	340.		nrs.	191 - 240
314.		nrs.	341.		nrs.	241 - 300
315.		nrs.	342.		nrs.	301 - 360
316.	1911	nrs.	343.		nrs.	361 - 420
317.		nrs.	344.		nrs.	421 - 430
318.		nrs.	345.		nrs.	431 - 445
319.		nrs.	346.	1915	nrs.	1 - 30
320.		nrs.	347.		nrs.	31 - 70

348.	nrs.	71 - 100	358.	1916	nrs.	1 - 30
349.	nrs.	101 - 130	359.		nrs.	31 - 80
350.	nrs.	131 - 180	360.		nrs.	81 - 120
351.	nrs.	181 - 220	361.		nrs.	121 - 150
352.	nrs.	221 - 260	362.		nrs.	151 - 220
353.	nrs.	261 - 280	363.		nrs.	221 - 270
354.	nrs.	281 - 340	364.		nrs.	271 - 290
355.	nrs.	341 - 400	365.		nrs.	291 - 350
356.	nrs.	401 - 470	366.		nrs.	351 - 439
357.	nrs.	471 - 529				

367-397. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken van de Raad van Leraren en van het College van Dagelijks Bestuur van de R.H.L.T. en B. school, 1916 (augustus), oktober - 1918. 31 omslagen.

367.	1916	nrs.	441 - 500	383.	nrs.	491 - 550	
368.		nrs.	501 - 550	384.	nrs.	551 - 590	
369.		nrs.	551 - 560	385.	nrs.	591 - 660	
370.		nrs.	561 - 620	386.	nrs.	661 - 730	
371.		nrs.	621 - 670	387.	nrs.	731 - 810	
372.		nrs.	671 - 720	388.	nrs.	811 - 880	
373.		nrs.	721 - 750	389.	nrs.	881 - 950	
374.	1917	nrs.	1 - 50	390.	nrs.	951 - 1010	
375.		nrs.	51 - 80a	391.	nrs.	1011 - 1060	
376.		nrs.	81 - 130	392.	nrs.	1061 - 1120	
377.		nrs.	131 - 170	393.	nrs.	1121 - 1175	
378.		nrs.	171 - 240	394.	1918	nrs.	1 - 30
379.		nrs.	241 - 320	395.		nrs.	31 - 100
380.		nrs.	321 - 380	396.		nrs.	101 - 180
381.		nrs.	381 - 450	397.		nrs.	181 - 193
382.		nrs.	451 - 490				

398-399. Agenda's van stukken, ingekomen bij en uitgegaan van de Raad van Bestuur, de Raad van Leraren en het College van Dagelijks Bestuur van de R.H.L.T. en B. school, 1904-1918. 2 delen.

398. 1904-1915 juli (t/m nr. 258)
399. 1915 juli - 1918.

400-426. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken van de Directeur van de R.H.L.T. en B. school, 1916 juli - 1918. 27 omslagen.

N.B. Zowel de stukken als de agenda (inv. nr. 427) beginnen met nummer 176.

400.	1916	nrs.	176 - 220	411.	nrs.	421 - 480
401.		nrs.	221 - 300	412.	nrs.	481 - 540
402.		nrs.	301 - 390	413.	nrs.	541 - 600
403.		nrs.	391 - 440	414.	nrs.	601 - 670
404.		nrs.	441 - 510	415.	nrs.	671 - 760
405.	1917	nrs.	1 - 70	416.	nrs.	761 - 830
406.		nrs.	71 - 130	417.	nrs.	831 - 920
407.		nrs.	131 - 190	418.	nrs.	921 - 1000
408.		nrs.	191 - 260	419.	nrs.	1001 - 1100
409.		nrs.	261 - 350	420.	nrs.	1101 - 1190
410.		nrs.	351 - 420	421.	nrs.	1191 - 1230

422.	nrs. 1231 - 1310	425.	nrs. 81 - 160
423.	nrs. 1311 - 1386	426.	nrs. 161 - 231
424.	1918 nrs. 1 - 80		

427. Agenda van ingekomen en minuten van uitgaande stukken van de Directeur van de R.H.L.T. en B. school, 1916 juli - 1918. 1 deel.

C. Verslagen.

- 428-433. Verslagen, met bijlagen, en staten houdende gegevens omtrent schooljaren betreffende de R.L.S. en de R.H.L.T. en B. school, met bijlagen, 1876-1917; met hiaten. 6 omslagen.

428.	1876-1884	431.	1899-1904
429.	1885-1891	432.	1904-1908
430.	1892-1898	433.	1911-1917

D. Bekendmakingen.

434. Bekendmakingen betreffende diverse onderwerpen, 1879-1881. 1 omslag.

II. BIJZONDER

A. Organisatie

I. Personeel.

N.B. Voor gegevens betreffende leraren zie ook inv. nr. 472.

435. Besluiten betreffende benoeming, salariëring en ontslag van personeel; authentieke afschriften en afdrukken daarvan, 1876-1917. 1 pak.

N.B. Besluiten uit de periode 1906 juli - 1917 juli ontbreken hier. Ze bevinden zich met besluiten uit andere jaren in het archief van de afdeling Personeelszaken van het Bureau van de L.H.

436. Stukken betreffende lonen en benoemingen van arbeiders en bedienden, 1905-1918 en z. d. 1 pak.

437. Staten houdende pensioenbijdragen, ingehouden op de lonen van arbeiders en bedienden, met bijlagen en besluiten betreffende verhoging van lonen van vaste arbeiders, 1906-1918. 1 pak.

438. Register houdende gegevens betreffende benoemingen van personeel en tractementen, 1914-1918. 1 deel.

439. Stukken betreffende de kwestie Brouwer-Grutterink (amanuenses, conciërges), 1881. 1 omslag.

440. Stukken betreffende een verhoging van de jaarwedde van prof.dr. J. Ritzema Bos, 1901. 1 omslag.

441. Stukken betreffende de kwestie dr. Z. Kamerling (aanstelling als leraar in de hooglandcultures), 1910-1915. 1 omslag.

2. Reglementering.

442. Stukken betreffende het "driekwartierstelsel" (duur van lesuren), 1892. 1 omslag.
443. Reglement van orde voor de vergaderingen en werkzaamheden van de Raad van Bestuur van de R.H.L.T. en B. school, z. d.; concept. 1 stuk.
444. Stukken betreffende de kwestie Valckenier Suringar (klacht betreffende de organisatie van het bestuur van de R.H.L.T. en B. school), 1912-1914. 1 omslag.
445. Besluit van de minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aangaande een reglement, betreffende de dienst van het vast en tijdelijk bediendenpersoneel bij de R.H.L.T. en B. school en de daaraan verbonden inrichtingen, 1913; afschrift van een afschrift. 1 stuk.
446. Reglement voor de Rijks Hogere Land-, Tuin- en Bosbouwschool, [c. 1916]; concept. 1 stuk.
447. Brief met bijlage van de directeur-generaal van de landbouw aan de Raad van Leraren der R.H.L.T. en B. school aangaande een concept-reglement betreffende de dienst van het arbeiderspersoneel aan de R.H.L.T. en B. school en de daaraan verbonden inrichtingen, 1917; afschrift. 2 katernen.
448. Stukken, ingekomen bij de commissie voor het ontwerpen van een voorstel voor een Koninklijk Besluit ter uitvoering van art. 6 onder c van de wet van 15 december 1917 (Stbl. nr. 700) tot regeling van het hoger landbouw- en hoger veeartsenijkundig onderwijs, 1918 januari. 1 omslag.

3. Financiën.

449. Stukken houdende comptabiliteitsvoorschriften, 1899, 1901, 1903-1906. 1 omslag.
450. Stukken houdende aanmerkingen van de minister van Binnenlandse Zaken op declaraties en gebruik der beschikbaar gestelde gelden, 1876, 1879, 1888-1889. 1 omslag.
451. Stukken van financiële aard, gebruikt door de administratie als voorbeeld en als naslag, 1891-1918 en z. d. 1 pak.
N.B. Hierbij ook enige huurcontracten.
452. Stukken betreffende de borgstelling van de directeur van de R.L.S., 1880-1885 en z. d. 1 omslag.
453. Stukken betreffende betaling voor gasverbruik ("kwestie gasfabriek"), 1878-1880, 1891-1897. 1 omslag.
454. Stukken betreffende tarieven goederenvervoer spoorwegen en een klacht inzake vervoer van vee voor de R.L.S., 1881. 1 omslag.
455. Stukken betreffende aanbestedingen van brandstoffen, 1903, 1905-1916. 1 pak.
- Register van opbrengsten van groenten en fruit, 1914-1920. 1 deel.
N.B. Zie hiervoor het archief van de L.H. vanaf 9 maart 1918.
- Register van ontvangsten verkregen van boerderij "Groene Woud" en het Instituut voor Veredeling van Landbouwgewassen, 1916-1925. 1 deel.
N.B. Zie hiervoor het archief van de L.H. vanaf 9 maart 1918.

4. *Gebouwen en gronden.*

457. Akte van transport van gebouwen en terreinen, gelegen aan het huidige Salverdaplein, van de gemeente Wageningen aan het Rijk, 1876; afschrift. 1 stuk.
458. Stukken betreffende bouwkundige voorzieningen, 1877; 1879-1888; met één tekening. 1 pak.
459. Stukken betreffende de aanbesteding van bouw, verbouw en onderhoud van gebouwen van de R.L.S., 1877-1902; met tekeningen. 1 pak.
N.B. Met hiaten.
460. Onderhandse akte van overeenkomst inzake het doen branden van de twee lanternen bij de ingang van het plein van de R.L.S. en het leveren van gas daarvoor, 1880. 1 stuk.
461. Stukken betreffende een bad- en zweminrichting in de Rijn, 1881-1883. 1 omslag.
462. Stukken betreffende de kwestie gymnastieklokaal, 1884. 1 omslag.
463. Stukken betreffende het indienen van een bezwaarschrift door de R.L.S. tegen de oprichting van een stoomhoutdraaierij in de Heerenstraat, 1886-1887; met tekening. 1 omslag.
464. Stukken betreffende de bouw van een museum voor landbouwwerktuigen, modellen en landbouwproducten, 1888-1889; met twee tekeningen. 1 omslag.
465. Briefwisseling met de Rijksbouwkundige voor de gebouwen van onderwijs, enz. betreffende nieuwbouw, inrichting en onderhoud van enige gebouwen, 1896-1899. 1 omslag.
466. Stukken betreffende aanleg en inrichting van het terrein van de Rijkstuinbouwschool, 1896-1900. 1 omslag.
467. Stukken betreffende levering en plaatsing van een serre met verwarmingstoestel op het terrein "Het Spijk", 1898; met tekening. 1 omslag.
468. Stukken betreffende de aansluiting van gebouwen der R.L.S. aan de gemeentelijke waterleiding, 1898-1899. 1 omslag.
469. Stukken betreffende levering en plaatsing van een kas met verwarmingstoestel op een onbekend terrein behorende tot de R.L.S., 1901-1902. 1 omslag.

B. Onderwijs.

1. *Leerlingen.*

470-471. Registers houdende gegevens betreffende leerlingen en toehoorders van de R.L.S., behalve de afdeling H.B.S. en van de R.H.L.T. en B. school, 1876-1917; met alfabetische naamindex. 2 delen.

470. 1876-1895.

471. 1895-1917.

472-473. Lijsten en staten houdende gegevens betreffende leerlingen en toehoorders van de R.L.S., cursussen 1876/1877-1903/1904. 2 omslagen.

472. 1876/1877-1889/1890.

N.B. In een van de staten zijn tevens gegevens betreffende leraren opgenomen over de jaren 1876-1885.

473. 1890/1891-1903/1904.

474-475. Lijsten en staten houdende gegevens betreffende leerlingen en toehoorders van de R.H.L.T. en B. school, cursussen 1904/1905-1917/1918. 2 omslagen.

474. 1904/1905 - 1913/1914.

475. 1914/1915 - 1917/1918.

476. Staten houdende gegevens betreffende aangiften van leerlingen voor de cursussen 1878/1879-1884/1885. 1 omslag.

477. Staten en een lijst houdende statistische gegevens betreffende leerlingen, opge- maakt in [1900] en [1913] en z.d. 1 omslag.

478. Stukken betreffende onregelmatigheden met leerlingen, 1877-1885. 1 omslag.

— Ingekomen en minuten van uitgaande stukken van de "commissie van toezicht op de Surinaamsche jongelieden aan wie eene beurs is toegekend om hier te lande tot koloniaal landbouwkundige te worden opgeleid", 1910-1919. 1 pak.

N.B. Zie hiervoor het archief van de L.H. vanaf 9 maart 1918.

479. Verslag van de eerste vergadering en een rapport van de commissie inzake land- bouwstudie te Wageningen door Zuidafrikaanse studenten, 1918. 2 katernen.

2. *Vakken en leermiddelen.*

480. Stukken betreffende het onderwijs in de houtteelt, 1883. 1 omslag.

481. Stukken betreffende het onderwijs in Indische talen, 1886-1887. 1 omslag.

482. Stukken betreffende de opleiding tot technisch ambtenaar voor het boswezen in Nederlands Indië, 1889. 1 omslag.

483. Stukken betreffende oefeningen in het landmeten en waterpassen, 1901-1907. 1 omslag.

484. Stukken betreffende de bijzondere cursus voor landbouwonderwijzers, 1908. 1 omslag.

485. Stukken betreffende verstrekking van geweren, 1877-1879. 1 omslag.
N.B. De geweren werden gebruikt bij het gymnastiekonderwijs.

486. Stukken betreffende de overdracht van de verzameling van het Internationale Landbouw Museum aan de R.L.S., 1884. 1 omslag.
487. Inventaris van leer- en onderzoeksmiddelen, [c. 1900]. 1 deel.
N.B. Het opschrift "Inventaris H.L." doet veronderstellen dat het hier gaat om een inventaris van de afdeling Hogere Land- en Bosbouwschool. De inventaris kan dan opgemaakt zijn tussen 1896 en 1905.
488. Stukken betreffende de vervaardiging van instrumenten voor grondonderzoek, 1901. 1 omslag.
489. Inventaris van leer- en onderzoeksmiddelen t.a.v. visteelt, opgemaakt in [1905]. 1 deel.
- Inventaris van de verzamelingen en leermiddelen van de afdeling land- en volkenkunde aangelegd in [1904] en bijgehouden tot 1929. 1 deel.
N.B. Zie hiervoor het archief van de L.H. vanaf 9 maart 1918.

3. *Excursies van leerlingen.*

490. Staten houdende gegevens betreffende excursies, gehouden tijdens de cursussen 1879/1880 en 1880/1881. 1 omslag.
491. Bekendmakingen aangaande excursies, gehouden tijdens de cursus 1879/1880. 1 omslag.
492. Stukken betreffende excursies, gehouden onder leiding van S. Lako, leraar in landbouwwerktuigen, landbouwboekhouden en grondverbetering, 1901-1913. 1 omslag.

4. *Examens.*

493. Staten houdende gegevens betreffende de uitslag van de toelatingsexamens, cursussen 1885/1886-1895/1896. 1 omslag.
494. Staten houdende gegevens betreffende de uitslag van de overgangsexamens, cursussen 1884/1885-1894/1895. 1 omslag.
495. Staten houdende gegevens betreffende de uitslag van de eindexamens, cursussen 1884/1885-1894/1895. 1 omslag.

N.B. Voor de volgende vijf archiefbestanddelen zie het archief van de L.H. vanaf 9 maart 1918; zie echter ook inv. nr. 528.

- Cijferlijsten van eindexamens R.L.S., R.H.L.T. en B. school en L.H., 1883-1921 en examens tweede studiejaar R.H.L.T. en B. school, 1906-1918. 1 band.
- Cijferlijsten van propaedeutische examens R.H.L.T. en B. school en L.H., 1905-1929. 1 band.
- Cijferlijsten van propaedeutische examens, examens tweede studiejaar en eindexamens R.H.L.T. en B. school en L.H., 1911-1920. 1 band.
- Cijferlijsten van kandidaatsexamens R.H.L.T. en B. school en L.H., 1917-1930. 1 band.
- Register houdende gegevens betreffende studenten en examenuitslagen, aangelegd in [1912] en bijgehouden t/m 1919*. 1 deel.

C. Onderzoek, tentoonstellingen, publicaties en documentatie.

Onderzoek.

496. Stukken betreffende het proefstation, verbonden aan de R.L.S., (1875), 1876-1884. 1 omslag.
N.B. Hierbij o.m. een afschrift van een reglement, 1878.
497. Stukken betreffende proefnemingen met teelt van verscheidene soorten gewassen, 1877-1880 en z. d.; met plattegronden. 1 pak.
498. Stukken betreffende proefnemingen met aardappelen, 1879-1890 en z. d. 1 pak.
499. Stukken betreffende proefvelden, terreinen en kassen, 1899-1903 en 1907; met één plattegrond. 1 omslag.
N.B. Hierbij o.m. verslagen.
500. Stukken betreffende onderzoek van Peru-Guano van de firma Salomonson door het proefstation, 1882-1883. 1 pak.
501. Stukken betreffende onderzoek van meststoffen van de firma Van Gulpen en Dusseau door het proefstation, 1883. 1 omslag.
502. Stukken betreffende onderzoek van zaai-lijnzaad uit Riga ("lijnzaad-kwestie"), 1887-1888. 1 omslag.

Tentoonstellingen.

503. Stukken betreffende deelname aan enige tentoonstellingen, 1877-1884. 1 pak.
N.B. Zie ook inv. nr. 497.

Publicaties.

504. Stukken betreffende de samenstelling van de Almanak voor den Nederlandschen Landman, 1877-1917 en z. d.; met hiaten. 1 pak.
N.B. Na de dood van W.C.H. Staring werd de redactie overgedragen aan de directeur en enkele leraren van de R.L.S.
505. Stukken betreffende de samenstelling van het jaarlijks verslag van de landbouw in Nederland, het z.g. landbouwverslag, 1885-1899. 1 omslag.
N.B. Zie ook inv. nr. 50.
506. Lijst van de gang van zaken over 1907-1908 m.b.t. het tot stand komen van een tijdschrift "Mededeelingen der R.H.L.T.B.S.", z. d. 1 stuk.
507. Lijst van de gang van zaken over 1911-1912 m.b.t. het tot stand komen van een propagandageschrift voor de R.H.L.T. en B. school, z. d. 1 stuk.

Documentatie.

508. Stukken betreffende het Liernur-stelsel en gebruik fecaliën voor de landbouw, 1871-1874. 1 omslag.
N.B. Waarschijnlijk verzameld door mr. J.P. Amersfoordt en aan de R.L.S. geschonken.

D. Contacten.

- Bezoekersregister, 1877-1921. 1 deel.
N.B. Zie hiervoor het archief van de L.H. vanaf 9 maart 1918.
509. Stukken betreffende een bezoek van een Transvaalse deputatie, 1884. 1 omslag.
- GEDEPONEERDE ARCHIEVEN.
- 1. Examencommissies.*
510. K.B.'s inzake het afnemen van examens van de R.H.L.T. en B. school met programma van het examen, 1906 en 1916; gedrukt. 2 katernen.
511. Verslagen van de commissie, belast met het afnemen van het eindexamen der afdeling B van de R.L.S., 1883-1892, 1894-1895; gedeeltelijk gedrukt. 1 omslag.
512. Verslagen van de commissie, belast met het examen ter verkrijging van de acte van bekwaamheid van middelbaar onderwijs in de landbouwkunde of de acte voor lager onderwijs in dat vak, 1886-1891; gedeeltelijk gedrukt. 1 omslag.
- 513-527. Stukken betreffende het afnemen van examens van de R.L.S. en de R.H.L.T. en B. school, 1901, 1903, 1905-1917. 15 omslagen.
513.	1901	521.	1911
514.	1903	522.	1912
515.	1905	523.	1913
516.	1906	524.	1914
517.	1907	525.	1915
518.	1908	526.	1916
519.	1909	527.	1917
520.	1910		
528. Cijferlijsten van examens van de R.H.L.T. en B. school, 1910-1918. 1 pak.
- 2. Sloetfonds.*
529. Stukken ingekomen bij en uitgegaan van de directeur der R.L.S. als lid van de raad van beheer, tevens belast met het geldelijk beheer van het Sloetfonds, 1887, 1892-1906. 1 omslag.
- 3. Staringfonds.*
- N.B. Gesticht bij notariële akte d.d. 1884 maart 18 en opgeheven bij notariële akte d.d. 1971 december 9, waarbij het werd opgenomen in het Landbouwhogeschoolfonds.
530. Stichtingsakte en statuut, 1884; gedrukt. 1 katern.
531. Minuten van stukken uitgegaan van de directeur van de R.L.S. als secretaris-penningmeester van het Staringfonds, 1884-1896. 1 omslag.
532. Agenda van ingekomen en uitgegane brieven, 1884-1896. 1 deel.
- 4. Tuinbouwschool.*
533. Brieven, ingekomen bij en uitgegaan van de directeur van de Tuinbouwschool, 1899-1904. 1 omslag.
N.B. Het betreft hier een zeer gering aantal stukken.

INHOUD

	blz.
Inleiding	I - VII
Bijlage 1: schema van de ontwikkeling van de Wageningse onderwijsinrichtingen, 1873-1918	
Bijlage 2: organisatieschema	
Bijlage 3: lijst van directeuren	
Bijlage 4: lijst van in de inventaris voorkomende afkortingen	
Inventaris	1 - 17
I. Algemeen	
A. Notulen	1
B. Ingekomen stukken en minuten van uitgaande stukken	2
C. Verslagen	11
D. Bekendmakingen	11
II. Bijzonder	
A. Organisatie	
1. Personeel	11
2. Reglementering	12
3. Financiën	12
4. Gebouwen en gronden	13
B. Onderwijs	
1. Leerlingen	14
2. Vakken en leermiddelen	14
3. Excursies van leerlingen	15
4. Examens	15
C. Onderzoek, tentoonstellingen, publicaties en documentatie	16
D. Contacten	17
Gedeponeerde archieven	17
1. Examencommissies	
2. Sloetfonds	
3. Staringfonds	
4. Tuinbouwschool	